

## **Европейски съд по правата на човека**

**Нилсен и Йонсен срещу Норвегия**  
(Nilsen and Jonhsen v. Norway)

*Жалба № 23118/93*

*Решение от 25 ноември 1999 г. на Голямото отделение*

(резюме) \*

**Чл. 10:** свобода на словото

**Както всяко ограничение на правото да се разпространява и получава информация относно защитими твърдения за полицейски нарушения изисква внимателно разглеждане от страна на Съда, така същото правило трябва да се прилага и към изказвания, целящи да опровергаят подобни твърдения, доколкото те са част от същия дебат. Това е така особено в случаите, при които изявленията са били направени от представители на професионални сдружения в отговор на обвинения, поставящи под въпрос упражняването и престижа на професията.**

Дори при дебат по въпроси от сериозен обществен интерес и въпреки засилената защита, съществуват предели на свободата на словото, установени в интерес на правата и репутацията на другите. При преценката дали жалбоподателите са превишли границите на допустимата критика, Съдът обръща специално внимание на думите, използвани в твърденията, и на контекста, в който те са направени обществено достояние, като има предвид случая като цяло, включително и факта, че става въпрос за устни изявления, предадени от пресата.

При претеглянето на интереса от свободно слово спрямо интереса от защита на нечия репутация, би следвало да се отдаде подобаващо значение на личното участие на засегнатия в дискусията. В контекста на разгорещен обществен дебат, при който на преценка е подложена професионалната репутация и на двете страни, преувеличението до определена степен би трябвало да се приема с толерантност.

### **Фактите по делото**

#### A. Предистория на случая

Първият жалбоподател – г-н Нилсен и вторият жалбоподател – г-н Йонсен, и двамата граждани на Норвегия, били полицейски служители и живеели в град Берген. През разглеждания период първият бил председател на Норвежката полицейска асоциация (НПА), а вторият председателствал клона на асоциацията в Берген.

През 70-те години г-н Нордхас, тогава студент по право, и г-н Фогт, доцент по социология в университета в Берген, предприели изследване на проявите на

---

\* Материалът е подгответ и предоставен от Фондация *Български адвокати за правата на човека*, като част от диск „Сборник материали по правата на човека”, издаден от НИП през 2007 г.

насилие в града. Изследването обхващало периода от януари 1975 г. до юли 1976 г. и резултатите били обобщени в книга с 280 страници, от които 77 били посветени на полицейската бруталност, дефинирана като незаконна употреба на физическа сила от полицаи при изпълнение на служебните им задължения.

Книгата станала повод за разгорещени спорове и коментари и в резултат на това министърът на правосъдието назначил следствена комисия, която имала за задача да провери дали изследванията на г-н Нордхас и г-н Фогт дават основание за по-подробно проучване на характера и степента на неправомерните действия на полицията в Берген. Г-н Братхолм, професор по наказателно право и процес, бил един от участниците в тази комисия.

Подпомагана от експерти по статистика и по провеждане на разпити, следствената комисия изслушала 101 лица, между които имало предполагаеми жертви на полицейско насилие, полицаи, прокурори, лекари и др. Тя представила резултатите от проведеното разследване в публикувания през 1982 г. "Доклад относно полицейската бруталност", в който се казвало, че въпреки невъзможността да се посочи точният брой на случаите на полицейско насилие, според комисията неговият характер и степента му са далеч по-сериозни, отколкото обикновено се смята. Заключенията на доклада и последвалите обсъждания били широко отразени в пресата.

Преди публикуването на доклада, през 1981 г., г-н Нордхас бил обвинен от вестник *Morgenavisen*, че е изльгал по отношение на събирането на материалите за проучването. Той предявил иск за клевета срещу вестника, но градският съд го отхвърлил.

Г-н Братхолм продължил да работи по темата, вече като независим изследовател, и през 1986 г. публикувал книгата си, озаглавена "Полицейската бруталност. Степен – случаи – превенция. Образец за дезинформация", която използвала доклада от 1982 г. като отправна точка и представяла допълнителни данни, анализи и заключения. Авторът обяснявал значението на термина "дезинформация" като умишлено или небрежно разпространяване на неточна информация. Той се свързвал с "фалшива" или "погрешно разбрана" лоялност, която била причина полицейски служители, станали свидетели на прекомерна или незаконна употреба на сила, да мълчат или да прикриват извършителите чрез даване на неверни показания.

#### Б. Публикациите, съдържащи оспорваните твърдения на жалбоподателите

След отпечатването на книгата "Полицейската бруталност", вторият жалбоподател дал интервю за вестник *Dagbladet*, което било публикувано в статия на 15 май 1986 г. В него той остро критикувал твърденията на професор Братхолм и ги определял като "чиста дезинформация, предназначена на навреди на полицията" и "преднамерена лъжа" и изказвал съмнения относно почтеността на мотивите на автора. Това интервю станало причина за инициираното по-късно от г-н Братхолм производство за клевета.

На 16 май 1986 г. във в-к *Bergens Tidende* били цитирани изказвания на първия жалбоподател, в които той подчертавал, че данните в книгата са предоставени от анонимни източници и нямат нищо общо с реалността. Г-н Нилсен признавал, че е имало единични случаи на полицейско насилие, но в никакъв случай не ставало въпрос за системно използване на сила в разрез със закона.

## В. Следващи публикации относно полицейската бруталност

През есента на 1986 г. г-н Братхолм и г-н Нордхас издали книгата “Документиране на полицейската бруталност и другите форми на неправомерно поведение в полицията в Берген”, в която г-н Братхолм заявявал във връзка с “мълчанието” на полицейските служители, станали свидетели на неправомерно поведение от страна на колегите си, че “[т]ова дава възможност на криминалната “суб-култура” в полицията в Берген (...) да оцелява и по всяка вероятност да процъфтява.”

Следващата си книга, посветена на полицейското насилие, г-н Братхолм публикувал през пролетта на 1987 г. Тя представлявала актуализирана версия на предишната и в нейния увод авторът подчертавал, че според резултатите от проучванията, в случаите на злоупотреба с правомощия са замесени много малко полицейски служители, но те могат да направят още нарушения поради строгите изисквания за “лоялност” вътре в полицейските среди.

Г-н Братхолм написал и много статии по темата, в които, освен всичко друго, критикувал разследването, разпоредено от главния прокурор (виж по-долу).

## Г. Случаите “бумеранг”

След получаване на нецензурираната версия на книгата, публикувана през есента на 1986 г., в която се споменавали имената на информаторите, главният прокурор разпоредил да се извърши разследване, което било проведено под ръководството на прокурор *ad hoc* и с участието на полицейски служители от други райони. Били проверени 368 случая на твърдяно насилие и разпитани 500 лица, между които и много полицаи. Разследването показало, че много от твърденията за полицейско насилие са неоснователни и било повдигнато обвинение само срещу един полицейски служител, който впоследствие бил оправдан. Също така, петнадесет от разпитаните лица били обвинени, че са отправили неоснователни обвинения срещу полицията, като в десет от случаите (известни като случаите “бумеранг”) производствата завършили с осъдителна присъда.

## Д. Следващи публикации, съдържащи оспорваните твърдения на жалбоподателите

На 2 март и на 7 юни 1988 г. в пресата били публикувани нови изказвания на първия жалбоподател, в които той открито изразявал съмненията си в честността и непредубедеността на проведеното от г-н Братхолм проучване и заявявал намерението на НПА да инициира съдебно производство за клевета.

## Е. Съдебните производства за клевета

През юли 1988 г. НПА и нейният клон в Берген инициирали производство за клевета срещу г-н Братхолм, с искане твърденията му в “Документиране на полицейската бруталност и другите форми на неправомерно поведение в полицията в Берген” да бъдат обявени за недействителни, но то било оттеглено през 1992 г. с оглед постановеното от ЕСПЧ решение по делото *Торгейр*

Торгейрсон с/у Исландия<sup>1</sup> от 25 юни 1992 г., A.239. (Съгласно тогава действащия чл. 253 от НК на Норвегия, клеветнически твърдения, които не са били доказани, можели да бъдат обявени от съда за недействителни. Тази разпоредба била приложима само към фактически твърдения, тъй като оценъчните съждения не подлежат на доказване. Макар и да се съдържала в НК, предвидената в нея мярка не се считала за наказателна санкция, а за съдебна констатация, че ответникът не е успял да докаже истинността, т.е. се касаело за гражданскоправно средство за защита.)

През май 1989 г. г-н Братхолм на свой ред инициирал пред градския съд в Осло производство за клевета срещу жалбоподателите, като поискал някои от техните изявления да бъдат обявени за недействителни. Производството, в което били разпитани 23 свидетели и били представени голямо количество писмени доказателства, приключило с решение на 7 октомври 1992 г. Градският съд приел за установено, че са налице случаи на незаконна употреба на сила, които дават основание за тревога, макар и да са били въвлечени много малко полицейски служители. От всички твърдения, предмет на иска, той определил като клеветнически и обявил за недействителни следните:

- Твърдения на втория жалбоподател, публикувани от в-к *Dagbladet* на 15 май 1986 г.:

1.1 “Той [г-н Янсен] описва последните доклади на професор Братхолм за полицейската бруталност в полицията в Берген като “чиста дезинформация, целяща да навреди на полицията.”

1.2 “До доказване на противното аз ще определям това като преднамерена лъжа.”

1.3 “Трябва да има други скрити мотиви. Изглежда, че е така, след като целта е била да се подкопае доверието в полицията.”

- Твърдения на първия жалбоподател, публикувани от в-к *Annonseavisen* и в-к *Bergens Tidende* съответно на 2 март и 7 юни 1988 г.:

2.2 “Според мен сме изправени пред вид измама и частно разследване, което дава достатъчно основания за съмнение в почтеността на неговите мотиви.”

2.3 “Норвежката полицейска асоциация няма да приеме ... частно разследване от голям машаб, проведено от дилетанти и предназначено да изфабрикува твърдения за полицейска бруталност, които впоследствие да разгласи.”

Това решение било потвърдено и от Върховния съд.

#### Ж. Преразглеждане на случаите “бумеранг”

На 16 януари 1998 г. Върховният съд разпоредил да бъдат преразгледани седем от случаите “бумеранг”. В решението, с което разрешил преразглеждането на делата, той постановил, че в специфичните обстоятелства по случаите правилността на присъдите е под съмнение и е необходима преоценка на вината на осъдените лица. Върховният съд приел, че е доказано съществуването на полицейско насилие с определена интензивност в периода от 1974 г. до 1986 г. и е твърде вероятно поради “погрешно разбрана лоялност” някои полицейски служители да са дали неверни показания по време на разследването. На 16 април седемте осъдени лица били оправдани.

---

<sup>1</sup> Thorgeir Thorgeirson v. Iceland

## **Резюме на решението на Европейския съд**

38. Жалбоподателите поддържат, че решенията на градския съд и на Върховния съд представляват неоправдана намеса в правото им на свободно слово.

39. Пред Съда не се спори, че тези решения съставляват намеса в свободата на словото на жалбоподателите, която е била “предвидена от закона” и е преследвала легитимна цел, а именно “защита на репутацията и правата на другите”. Съдът не вижда причина да се усъмни, че тези две условия за допустимост на намесата съгласно т. 2 на чл. 10 от Конвенцията са задоволени. Според жалбоподателите и Комисията обаче, намесата не е била “необходима в едно демократично общество” и следователно чл. 10 е нарушен. Правителството оспорва това.

### **A. Доводите, изложени пред Съда**

#### *a) На Комисията и жалбоподателите*

40-41. Комисията обръща специално внимание на контекста, в който са направени спорните твърдения, и на специфичните функции и цели, които са имали страните в дискусията, като отбелязва, че положението на г-н Братхолм е било сравнимо с това на политик и съответно той е трябвало да покаже по-висока степен на толерантност, включително и поради собствения му избор на думи, годни да събудят възмущение сред полицията. Общото за всички изказвания според Комисията е, че те са били направени в отговор на сериозни и многобройни обвинения и не са били предназначени да поставят под съмнение качествата на г-н Братхолм или личните му мотиви, и по тази причина не представляват безпочвена атака срещу него.

Жалбоподателите споделят гледната точка на Комисията и допълват, че с изказванията си са критикували липсата на дължимата грижа при оповестяването на предоставените от информаторите неверни данни. Те отбелязват, че съдилищата са постановили решенията си въз основа на презумпцията, че твърденията относно взгледи и мотиви не са оценъчни съждения, а подлежат на доказване като факти, което във всеки случай е било направено от разследването на главния прокурор. Те припомнят нападателния стил, използван от г-н Братхолм в публикациите му по темата, и поддържат, че просто са изпълнили дълга си на представители на своите колеги.

#### *b) На правителството*

42. Според правителството спорните твърдения са били насочени лично срещу г-н Братхолм, или поне срещу него и други, и поради това тълкуването, направено от вътрешните съдилища, е обосновано и почива на правилна оценка на фактите. Именно НПА, а не г-н Братхолм, наложила тона на дебата, тъй като той никога не бил обвинявал персонално жалбоподателите или други членове на представляваната от тях организация.

## **Б. Заключение на Съда**

#### *a) Основни принципи*

43. Съдът припомня фундаменталното значение на свободата на словото в демократичното общество и отбелязва, че тя се прилага при условията на т. 2 на чл. 10 и към “информация” и “идеи”, които засягат, шокират или смущават. “(...) Свободата на словото, така както е закрепена в чл. 10, е подчинена на редица изключения, които обаче следва да се тълкуват ограничително и нуждата от всяко ограничение трябва да бъде убедително установена.

Проверката относно “необходимостта в едно демократично общество” изиска Съдът да установи дали оспорваната намеса е съответствала на “належаща обществена нужда”, дали е била пропорционална на преследваната законна цел и дали основанията, изтъкнати от националните власти за да я оправдаят, са релевантни и достатъчни (виж решението по делото *Сънди таймс с/у Обединеното кралство*<sup>2</sup> от 26 април 1979 г., A.30, стр. 38, § 62). Националните власти разполагат със свобода на преценката в определени граници по отношение на съществуването на такава нужда и мерките, които е удачно да се предприемат за задоволяването ѝ. Тази власт обаче не е безгранична, а е съпроводена от европейския контрол на Съда, чиято задача е да даде окончателно заключение по въпроса дали едно ограничение е съвместимо със свободата на изразяване, така както е защитена в чл. 10 (виж например решението по делото *Бладет Тромсо и Стенсаас с/у Норвегия*<sup>3</sup> от 20 май 1999 г., ECHR 1999-III, § 58).”

“44. Специфична особеност на настоящия случай е, че жалбоподателите са били санкционирани заради изявления, направени от тях в качеството им на представители на полицейска асоциация, в отговор на разгласените доклади, които са съдържали твърдения за неправомерни полицейски действия. Както не може да има съмнение, че всяко ограничение, което е наложено на правото да се разпространява и получава информация относно защитими твърдения за полицейски нарушения, изиска внимателно разглеждане от страна на Съда (виж цитираното по-горе решение по делото *Торгейр Торгейрсон с/у Исландия*, стр. 27-28, §§ 63-70), така същото правило трябва да се приложи и към изказвания, целящи да опровергаят подобни твърдения, доколкото те са част от същия дебат. Това е така особено в случаите, при които, както в настоящето дело, изявленията са били направени от изборни представители на професионални сдружения в отговор на обвинения, поставящи под въпрос упражняването и престижа на професията. Нещо повече, правото на свобода на словото по чл. 10 е едно от основните средства за осигуряване на свободата на събранията и свободното сдружаване, гарантирани от чл. 11 (виж решението по делата *Реквени с/у Унгария*<sup>4</sup> от 20 май 1999 г., ECHR 1999-III, § 58, *Обединена комунистическа партия на Турция и други с/у Турция*<sup>5</sup> от 30 януари 1998 г., *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I, стр. 20, § 42, *Фогт с/у Германия*<sup>6</sup> от 26 септември 1995 г., A.323, стр. 30, § 64, *Янг, Джеймс и Уебстър с/у Обединеното кралство*<sup>7</sup> от 13 август 1981 г., A.44, стр. 23-24, § 57, и *mutatis mutandis Съюз на шведските локомотивни машинисти с/у Швеция*<sup>8</sup> от 6 февруари 1976 г., A.20, стр. 15, § 40)”

<sup>2</sup> *Sunday Times v. the United Kingdom*

<sup>3</sup> *Bladet Tromso and Stensaas v. Norway*

<sup>4</sup> *Rekvenyi v. Hungary*

<sup>5</sup> *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*

<sup>6</sup> *Vogt v. Germany*

<sup>7</sup> *Young, James and Webster v. the United Kingdom*

<sup>8</sup> *Swedish Engine Drivers' Union v. Sweden*

## *б) Приложение на горните принципи към настоящия случай*

45. Съдът припомня, че в решението си Върховният съд на Норвегия е окачествил определени твърдения на жалбоподателите по адрес на г-н Братхолм като клеветнически, “противозаконни” и недоказани. Върховният съд е приел, че твърденията всъщност представляват обвинения в лъжа (твърдение 1.1), преднамерена лъжа (твърдение 1.2), недостойни и злонамерени подбуди (твърдение 1.1 и 1.3), непочтени подбуди (твърдение 2.2) и изфабрикуване на изявления за полицейска бруталност (твърдение 2.3). Начинът, по който г-н Братхолм е изразил възгледите си в книгата “Полицейската бруталност” и в други свои публикации, според Върховния съд не можел да оправдае поставянето под съмнение на неговата честност, както това било направено от жалбоподателите. По тази причина той е потвърдил решението на градския съд, с което горните изявления са обявени за недействителни и първият жалбоподател е осъден да заплати обезщетение.

“Съдът взе предвид доводите на жалбоподателите, че въпросните изявления са били насочени главно срещу информаторите на г-н Братхолм и не са имали за цел да му навредят персонално, но не вижда основание да не приеме изводите на вътрешните съдилища, че казаното е било от естество, годно да засегне отрицателно неговата репутация. Ето защо приема, че изтъкнатите от вътрешните съдилища основания без съмнение са релевантни с оглед на легитимната цел да се защити репутацията на г-н Братхолм.”

46. Що се отнася до въпроса дали тези основания са също и достатъчни, Съдът отбелязва, че случаят има своята предистория в дълъг и разгорещен обществен дебат по повод разследванията на твърдения за полицейско насилие, чито прояви, характер и степен са били обект на проучване от страна на университетски изследователи, следствената комисия и главния прокурор. Спорът по темата се е развилик в литературата, пресата и съдебните заседания, както е посочил и Върховният съд, изявленията на жалбоподателите несъмнено са засягали въпрос от сериозен обществен интерес. Съдът счита за необходимо да припомни, че съгласно установената му практика “чл. 10, т. 2 от Конвенцията предоставя малка възможност за налагане на ограничения на политически изказвания или на обсъждания на въпроси от обществен интерес” (виж решенията по делата *Уингроув с/у Обединеното кралство*<sup>9</sup> от 25 ноември 1996 г., *Reports 1996-V*, стр. 1957, § 58, и *Сюrek с/у Турция (№ 1)*<sup>10</sup> от 8 юли 1999 г., ECHR 1999-IV, § 61).

“47-48. Все пак, дори при дебат по въпроси от сериозен обществен интерес трябва да съществуват предели на правото на свободно изразяване, нещо което и Върховният съд на Норвегия е отбелязал. Въпреки специфичната функция на жалбоподателите като представители на професионално сдружение и засилената защита на изказванията от горепосочения вид, г-н Нилсен и г-н Йонсен е трябвало да ограничат действията си в пределите, установени, *inter alia*, в интерес на защитата на репутацията и правата на другите. Въпросът е дали жалбоподателите са надхвърлили границите на допустимата критика. При разрешаването му Съдът ще обърне специално внимание на думите, използвани в изявленията, и на контекста, в който те са направени обществено достояние, като има предвид случая като цяло, включително и факта, че става въпрос за устни изявления, предадени от пресата, и това – вероятно – е намалило или премахнало

<sup>9</sup> Wingrove v. the United Kingdom

<sup>10</sup> Surek v. Turkey (no. 1)

възможността жалбоподателите да ги променят, поправят или оттеглят преди публикацията.”

49-50. По отношение на твърдение 1.2, обвиняващо г-н Братхолм в преднамерена лъжа, Съдът се съгласява с правителството, че то превишава пределите на допустимата критика. То би могло да се разглежда като фактическо твърдение, подлежащо на доказване, за което не е имало фактическо основание и което не е могло да бъде предизвикано от начина на изразяване на г-н Бартхолм. Обявяването на това твърдение за недействително е оправдано от гледна точка на чл. 10.

За останалите изявления обаче (твърдения 1.1, 1.3, 2.2 и 2.3) Съдът не споделя позицията на вътрешните съдилища, че те също представляват фактически твърдения, чието съответствие с истината следва да бъде доказано от жалбоподателите. От използвани думи и от контекста, в който са направени, е очевидно, че чрез тях жалбоподателите са изразили свои лични убеждения и по тази причина те по-скоро наподобяват оценъчни съждения.

51. Съдът отбелязва, че съмненията на жалбоподателите относно проведените от г-н Братхолм разследвания са били до известна степен подкрепени с обективни факти. Така например искът за клевета, който бил предявен от г-н Нордхас и г-н Фогт по повод обвиненията в лъжа в някои вестници, бил отхвърлен и разследването, проведено от главния прокурор в полицията в Берген, довело до заключението, че редица твърдения за полицейско насилие са необосновани. Освен това, в последвалите случаи “бумеранг” много от информаторите са били осъдени за неоснователни обвинения срещу полицията, макар и да е вярно, че начинът, по който са проведени тези производства, е бил критикуван, най-вече от г-н Братхолм. Съдът взема под внимание и разликата във фокуса, подхода и доказателствените стандарти, използвани в тези разследвания и в разследванията, проведени от г-н Братхолм, и припомня факта, че градският съд е приел за доказани някои прояви на незаконна употреба на сила от страна на полицията в Берген. В крайна сметка Съдът приема, че по времето, когато вътрешните съдилища са разглеждали случая на жалбоподателите, е съществувала известна фактологическа основа за изявленията им, че са направени неверни и “скальпени” твърдения за полицейска бруталност, независимо от последвалото преразглеждане на случаите “бумеранг” и оправдаването на обвиняемите.

“52. Нещо повече, подобно на приетото от норвежките съдилища при преценката на конкуриращите се интереси съгласно вътрешното право, Съдът, когато установява наличието на необходимост в светлината на чл. 10, ще вземе под внимание ролята, изпълнявана от засегнатата страна в настоящия случай (виж решението по делото *Обершлик с/у Австрия (№ 2)*<sup>11</sup> от 1 юли 1997 г., *Reports* 1997-IV, стр. 1275-76, §§ 31-35). В тази връзка той не е съгласен със становището на Комисията, че с оглед значението на извършваната от г-н Братхолм дейност като експерт, назначен от правителството, той може да бъде сравнен с политик, който трябва да покаже по-висока степен на толерантност. Според Съда става дума по-скоро за това, което г-н Братхолм е направил свръх тази функция, чрез участието си в един обществен дебат.”

Съдът припомня, че в решението на Върховния съд е обсъдена острата критика на системата и на отделните личности в нея, направена в книгата “Полицейската бруталност”, в която са използвани изрази като “дезинформация”

<sup>11</sup> *Oberschlik v. Austria (No. 2)*

и “деспотизъм”. Съдията Бъги е отдал още по-голямо значение на този факт, като в своето конкуриращо мнение към решението е цитирал отделни пасажи от книгата, които той не можел да възприеме със смисъл, различен от вложения от г-н Братхолм, а именно като обвинения в липса на почтеност, умишлено скриване на истината и деклариране на неверни мотиви за извършените действия, които авторът е отправил към полицията, нейните организации и защитници. Според съдия Бъги, именно на този фон трябва да се преценяват и изявленията на жалбоподателите, особено направените след отпечатването на книгата, като едновременно с това не се забравя, че те са взели участие в обществения дебат като представители на полицайски сдружения, от името на техните членове, и са имали задължението да отблъснат атаките срещу методите на работа на полицията.

“Съдът не може да не възприеме тези разсъждения и отбелязва в допълнение, че г-н Братхолм е говорел, освен всичко друго, и за “криминална субкултура” в полицията в Берген. Като има предвид, че жалбоподателите, в качеството им на представители на професионални организации, са отвръщали на критиките, насочени срещу методите на работа и етиката в професията, Съдът смята, че в осъществяване на проверката на необходимостта по чл. 10, т. 2 от Конвенцията, при претеглянето на интереса от свободно слово спрямо интереса от защита на нечия репутация би следвало да се отдаде по-голямо значение на личното участие на ищеща г-н Братхолм в оживената обществена дискусия, отколкото това е направено от националните съдилища при прилагането на вътрешното право. Оспорваните твърдения са били пряко свързани с неговия принос в тази дискусия. Според Съда, в контекста на такъв разгорещен и продължителен обществен дебат, в който е ставало въпрос за професионалната репутация и на двете страни, известна доза преувеличение би трябвало да се приема с толерантност.

53. При така възприетата обстановка, въпреки заключенията на националните съдилища по вътрешното право, Съдът не е убеден, че твърдения 1.1, 1.3, 2.2 и 2.3 са превишавали пределите на допустимата критика за целите на чл. 10 от Конвенцията. Предмет на дълга и разгорещена обществена дискусия е бил въпросът за достоверността на твърдения за полицайско насилие и е съществувала фактическа основа за предположението, че информаторите са направили неверни изявления. Оспорваните твърдения всъщност са касаели този въпрос и несъмнено острият стил, в който са били изразени, не е бил несъизмерим с използвания от засегнатата страна, която от самото начало е участвала в дебата като водеща фигура. Съобразно с това Съдът намира, че произтеклата намеса в упражняването на свободата на словото на жалбоподателите не е била продуктувана от съображения, които са достатъчни по смисъла на чл. 10, и е била непропорционална на законната цел да се защити репутацията на г-н Братхолм. Следователно, налице е нарушение на чл. 10 от Конвенцията<sup>12</sup>.”

Съдът отхвърля искането на жалбоподателите за заплащане на парично обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди в резултат на наруширане на правото им на свобода на словото и приема, че самото констатиране на нарушение на Конвенцията представлява достатъчна компенсация. Уважава частично претенцията им за имуществени вреди в размер на част от сумите, които са били осъдени да заплатят във вътрешните

<sup>12</sup> Решението е взето с мнозинство 12 срещу пет гласа.

производства, като присъжда на първия жалбоподател 25 000 норвежки крони и общо на двамата жалбоподатели 350 000 норвежки крони, ведно с лихви. Присъжда им за разноски сумата 465 000 норвежки крони.